

प्रभाव दैनिक

National Daily

पत्रिका नआएमा, ठेगाना परिवर्तन
भएमा वा अन्य कुनै गुनासो/जिज्ञासा
भएमा निम्न माध्यमबाट हामीलाई
तत्काल सम्पर्क गर्नुहुन अनुरोध गरिन्छ ।

 प्रभाव पुस्तकालय प्रा.लि.
सिफल-७, काठमाडौं
०१-४३७३५७७, ९७६९८१५४००,
९८४९१५९२९७, ९८४९२४६२६९
 marketing2prabhav@gmail.com

वर्ष १२

अंक ६१

काठमाडौं

सोमबार, ०९ असार २०८२

Prabhav National Daily

Monday, June 23, 2025

www.prabhavonline.com

पृष्ठ ८

मूल्य रु. ५१-

पशुपतिको विद्युतीय शवदाह गृह उपकरण खरिदमा भ्रष्टाचार

कोषका सदस्यसचिव डा. मिलन थापासहित

१६ जनाविरुद्ध अख्तियारले चलायो भ्रष्टाचार मुद्दा

प्रतिवादीहरूविरुद्ध १० करोड ३३ लाख ९१ हजार रूपैयाँ बिगो मागदाबी

तत्कालीन निमित्त सदस्यसचिव राजकुमार खत्री, तत्कालीन कार्यकारी निर्देशक घनश्याम खतिवडा, हालका उपनिर्देशक रेवतीरमण अधिकारी, तत्कालीन निमित्त उपनिर्देशक सीताराम रिसेलगायत पनि प्रतिवादी

अनुसन्धानमै तीन काण्ड

अख्तियारले काठमाडौंको बानेश्वरस्थित भीमसेनगोलाको करिव १२ रोपनी गृहीको जग्गा रैकर बनाउन भूमिका खेल्नेहरूविरुद्ध अनुसन्धान गरिरहेको छ । तत्कालीन सदस्यसचिव, कार्यकारी निर्देशक, अमालकोट कार्यालयका प्रमुखहरूले उक्त जग्गा गृहीको नभएको बताएका थिए । तर, अहिले अख्तियारले यसबारे पनि छानविन गरिरहेको छ । यसबाहेक पशुपतिको वनकाली क्षेत्रमा पार्किङ भाडा प्रकरणबारे पनि अख्तियारले अनुसन्धान गरिरहेको छ । २२

महिनासम्म सम्झौतामा उल्लेख भएको रकम नबुझाउँदा पनि सम्झौता नतोडेर ठेकेदारसँग मिलेमतो गरेको आशंकाका अख्तियारले छानविन गरिरहेको हो । सुमार्गी भवन पाँच वर्षका लागि भाडामा अहेड ट्रेड लिक्लाई २०७३ सालमा दिएको र उक्त कम्पनीले ६५ लाख तिन बाँकी रहेकै अवस्थामा २०७७ सालमा फेरि पाँच वर्षका लागि नवीकरण गरेको विषयपछि अख्तियारले छानविन थालेको हो ।

► क्रमशः पृष्ठ २ मा

जेबी योजन

काठमाडौं- बहुचर्चित जलहरीकाण्डबाट उन्मुक्ति पाएका पशुपति क्षेत्र विकास कोषका सदस्यसचिव डा. मिलनकुमार थापा अर्को ठूलो भ्रष्टाचारकाण्डमा मुछिएका छन् । उनी विद्युतीय शवदाह गृहको उपकरण खरिदमा भएको भ्रष्टाचारमा मुछिएका हुन् । अख्तियारले आइतबार थापासहित १६ जनाविरुद्ध भ्रष्टाचार मुद्दा दायर गरेको छ ।

यसअघि अख्तियारले नै थापासहितलाई जलहरीकाण्डमा भ्रष्टाचार मुद्दा दायर गरेको थियो । त्यसबेला उनी बयानको क्रममा रोएका थिए । विशेष अदालतबाट उनले त्यसबेला सफाई पाए । तर, एउटा भ्रष्टाचार मुद्दा अदालतबाट मुगिएको करिव एक वर्षमै अर्को ठूलो भ्रष्टाचार मुद्दा उनीविरुद्ध दायर भएको छ ।

विशेष अदालतका सूचना अधिकारी यज्ञ रेग्मीका अनुसार

अख्तियारले शवदाह गृहको उपकरण खरिद गर्दा भ्रष्टाचार गरेको आरोपमा थापासहितका प्रतिवादीविरुद्ध १० करोड ३३ लाख ९१ हजार रूपैयाँ बिगो मागदाबी गरेको छ । उनले प्रभावसँग भने, 'शवदाहको उपकरण प्रकरणमा सदस्यसचिव मिलनकुमार थापा, तत्कालीन निमित्त सदस्यसचिव राजकुमार

खत्री, तत्कालीन कार्यकारी निर्देशक घनश्याम खतिवडा, हालका उपनिर्देशक रेवतीरमण अधिकारी, तत्कालीन निमित्त उपनिर्देशक सीताराम रिसेल, सिभिल इन्जिनियरहरू पशुपति ठाकुर, डेविड उप्रेती र रमेश पुरी, लेखा अधिकृत चन्द्रप्रसाद खनाल, इन्जिनियर अध्ययन संस्थान पुल्चोक

► क्रमशः पृष्ठ २ मा

आलोचनाको घेरामा सहरी विकासमन्त्री सिंह

बुबा गणेशमानको नाममा करोडौं बजेट छुट्याएको आरोप

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- आइतबारको प्रतिनिधिसभा बैठकमा बजेटको सैद्धान्तिक छलफलमा सहभागी भएका अधिकांश सांसदहरूले उपप्रधान तथा सहरी विकासमन्त्री प्रकाशमान सिंहको चर्को आलोचना गरेका छन् । आफ्ना पिता गणेशमान सिंहको नाममा करोडौं रकम छुट्याएको आरोप लगाउँदै सदनमा सांसदहरूले मन्त्री सिंहको चर्को आलोचना गरेका हुन् ।

सत्ता नेतृत्व दल नेकपा एमालेका सांसद सूर्य थापाले गणेशमानको नाममा प्रकाशमानले ७५ करोड रूपैयाँ बजेट विनियोजन गरेको आरोप लगाए । 'सहरी विकास मन्त्रालयको बजेट हेर्छु त गणेशमान सिंहको सम्मानमा केही केही जिल्लामा केही केही छरिएको रकममा खोज्न खोजिएको पाएँ । प्रकाशमान सिंह उहाँको छोरा हुनुहुन्छ भनेर साथीहरूले सुनाउनुभयो, हुनुहुन्छ कि हुनुहुन्न मलाई थाहा छैन तर भण्डै ७५ करोड रूपैयाँ रकममा गणेशमान सिंहको सम्मानलाई साटुने ढंगको जुन विनियोजन भएको छ, यो गलत भएको छ,' थापाले भने ।

गणेशमानको नाममा सहरी विकास मन्त्रालयबाट कांग्रेस भ्रातृ संगठन तरुण दलको भवनलाई समेत तीन करोड रूपैयाँ बजेट विनियोजन गरिएको थियो । यसरी आउने बजेटले कुनै परिणाम नदिने थापाको तर्क थियो । उनले यस्ता खालको मन्त्री परिवर्तन गर्नसमेत प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीलाई आग्रह गरे । 'को-को मन्त्रीले संयुक्त सरकार हो भनेर हेक्का राखेर काम गर्नुपर्ने हो ।

► क्रमशः पृष्ठ २ मा

गणेशमानको नाममा यसरी छरियो बजेट

सहरी विकासमन्त्री प्रकाशमान सिंहले सबैभन्दा बढी बजेट काठमाडौंको शंखरापुर नगरपालिकामा रहेको पठापको सडकलाई विनियोजन गरेका छन् । गणेशमान सिंह लोकमार्ग नाम रहेको उक्त सडकका लागि सिंहले आठ करोड रूपैयाँ विनियोजन गरेका हुन् । उक्त क्षेत्र प्रकाशमानका स्वकीय युपी लामिछानेको क्षेत्र हो । यसैगरी काठमाडौंको जहरासिंह

पौवामा निर्माण गर्न लागेको गणेशमान पार्क तथा रंगशालाका लागि विभिन्न शीर्षकमा चार करोड ३० लाख रूपैयाँ बजेट विनियोजन गरेका छन् । त्यसैगरी पाँचथरमा बन्न लागेको गणेशमान पार्क तथा खेल मैदानका लागि तीन करोड, भुपाको शिवसताक्षी नगरपालिकामा शिक्षालय र अध्ययन प्रतिष्ठानका लागि सात करोड रूपैयाँ विनियोजन गरेका छन् ।

► क्रमशः पृष्ठ २ मा

प्रकाशमान सिंह उहाँको छोरा हुनुहुन्छ भनेर साथीहरूले सुनाउनुभयो, हुनुहुन्छ कि हुनुहुन्न मलाई थाहा छैन तर भण्डै ७५ करोड रकममा गणेशमान सिंहको सम्मानलाई साटुने ढंगको जुन विनियोजन भएको छ, यो गलत भएको छ ।

सूर्य थापा

सांसद, नेकपा एमाले

नाम हालेको छ गणेशमान सिंह, बरु उहाँलाईचाहिँ चित्त दुख्यो होला । आज संसद्मा म जस्तो मान्छेलाई मेरो छोराले आलोचनाको सिकार बनायो भनेर भनिराख्नुभएको जस्तो लाग्छ स्वर्गमा पनि । जताततै गणेशमा सिंह प्रतिष्ठान, आफ्नै वरिपरि हाल्नुभएको छ ।

अमनलाल मोदी

सांसद, माओवादी केन्द्र

तपाईंले यो के गर्नुभएको ? गणेशमानको नाममा करिब- करिब ७५ करोड बजेट ! कुनै उत्पादनमूलक काममा होइन । कुनै युवाहरूलाई रोजगारी दिनेखालको कार्यक्रममा होइन । अनुत्पादक संरचनाहरू बनाउने नाममा गणेशमानलाई बदनाम गराउनुभयो ।

प्रकाश ज्वाला

सांसद, एकीकृत समाजवादी

सन्दर्भः वैदेशिक रोजगार

ई-९ भिसामा दक्षिण कोरिया जाने श्रमिकको संख्या २१ प्रतिशतले घट्यो

- जुन १० सम्म १७ देशका २८ हजार ५२० जनामात्र कोरिया गएको तथ्यांक
- उत्पादन क्षेत्रमा सन् २०२४ को भन्दा २५.८ प्रतिशत न्यून
- कृषि तथा सेवा क्षेत्रमा जानेहरू केही बढेको तथ्यांक
- आर्थिक मन्दीले श्रमिकको संख्या घटेको जानकारी

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- भाषा परीक्षा उत्तीर्ण गरेर नेपालसहित विभिन्न मुलुकबाट दक्षिण कोरिया जाने श्रमिकको संख्या गत वर्षको तुलनामा करिब २१ प्रतिशतले घटेको छ । कोरियाको श्रम तथा रोजगार मन्त्रालयले आर्थिक मन्दीका कारण श्रमबजारमा श्रमिकको मागमा कमी आएको जनाएको त्यहाँका राष्ट्रिय सञ्चारमाध्यमले उल्लेख गरेका छन् । कोरियाको रोजगार अनुमति प्रणाली (ईपिएस)मार्फत ई-९ भिसा लिएर सन् २०२४ को जुन १० सम्म २८ हजार ५२० जना श्रमिक कोरिया पुगेका छन् । जुन अघिल्लो वर्ष (सन्

कोरियामा देखापरेको आर्थिक मन्दीको प्रत्यक्ष असर त्यहाँ जाने पर्सइडमा रहेका नेपाली युवाहरूमा पनि परेको छ । श्रमिक लाग्ने प्रक्रिया विगतको जस्तो उत्साहजनक नहुँदा आशा परीक्षा उत्तीर्ण गरेर बसेका युवाहरूको आशा निराशामा परिणत हुन थालेको छ ।

२०२४) को यसै अवधिको तुलनामा २०.९ प्रतिशतले कम हो । अघिल्लो वर्षको यसै अवधिमा ३६ हजार ४८ जना श्रमिक कोरिया गएका थिए । यस वर्ष सुस्ताएको आर्थिक वृद्धिका कारण गैरव्यावसायिक रोजगार भिसा अर्थात् ई-९ भिसामा श्रमिकहरू कोरिया

लैजाने क्रम घटेको जनाइएको छ ।

यस अवधिमा विशेषगरी उत्पादन क्षेत्रमा लग्दै आएको श्रमिकको संख्यामा २५.८ प्रतिशतले गिरावट आएको जनाइएको छ । यस वर्षको जुन १० सम्म २१ हजार ४४३ जना श्रमिकमात्र उत्पादन क्षेत्रतर्फ गएका छन् ।

कोरियाको श्रम मन्त्रालयका अनुसार कोरोना महामारीका बेला घटेको श्रमिक लैजाने प्रक्रियाले सन् २०२२ र २०२३ मा गति लिएको थियो । यी वर्षहरूमा कोरियाले क्रमशः ८८ हजार १०२ र एक लाख १४८ जना श्रमिक लगेको थियो । यद्यपि, सन् २०२४ मा यो संख्या ७८ हजार २५ मा झरेको थियो । जर्वाक, उक्त वर्ष सरकारले एक लाख ६५ हजार श्रमिक लैजाने सीमा निर्धारण गरेको थियो ।

यस वर्ष भने २०२४ को भन्दा पनि कम श्रमिक लैजाने संकेत देखिएको छ । २०२५ का लागि कोरिया सरकारले एक लाख ३० हजार श्रमिकको कोटा छुट्याए पनि हालसम्म त्यसको २१.९ प्रतिशत श्रमिकमात्र लगेको छ ।

यस वर्ष ई-९ भिसाको सबैभन्दा ठूलो हिस्सा ओगट्दै आएको उत्पादन क्षेत्रमा उल्लेखनीय गिरावट आएको छ । अघिल्लो वर्षको यसै अवधिमा उत्पादनमा २८ हजार ८८७ जना श्रमिक लगेकोमा यस वर्ष २१ हजार ४४३ जनामात्र कोरिया गएका छन् । यस वर्ष पनि वार्षिक कोटाभन्दा कम श्रमिक लैजाने सम्भावना रहेको जनाइएको छ । सन् २०२४ को तुलनामा माछा मार्ने क्षेत्रमा २१.७ र निर्माण क्षेत्रमा ३३.९ प्रतिशतले श्रमिक घटेका छन् ।

► क्रमशः पृष्ठ २ मा

घरेलु श्रमसम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय महासन्धि अनुमोदन गर्नुपर्नेमा जोड

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- घरेलु श्रमसम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय महासन्धि (१८९) अनुमोदन गर्नुपर्नेमा सरोकारवालाहरूले जोड दिएका छन् । 'युवालय' नामक संस्थाले आइतबार यहाँ आयोजना गरेको संसदीय छलफलमा बोल्ने वक्ताहरू उक्त जोड दिएका हुन् । कार्यक्रममा सहभागी संघीय सांसद र प्रदेशसभा सदस्यहरूले उक्त महासन्धि अनुमोदन गर्न हरसम्भव पहल गर्ने प्रतिवद्धता जनाए । नेपाल धेरै घरेलु कामदार पठाउने मुलुकको सूचीमा अग्रस्थानमा रहेकाले श्रमिकको हकहितका लागि महासन्धि पारित गर्न दबाव सिर्जना गर्ने उनीहरूले विश्वास दिलाए ।

पछिल्लो तथ्यांकअनुसार नेपालमा करिब दुई लाखको संख्यामा घरेलु कामदार रहेका छन् । त्यसमध्ये ८० प्रतिशत महिला रहेको अनुमान छ । घरको कामलाई नेपाली समाजमा मान्यता नदिएका कारण कतिपय घरेलु कामदार न्यूनतम तलबभत्ता, स्वास्थ्य विमा, विरामी र सुत्केरी विदालगायत सेवासुविधाबाट वञ्चित रहेको अवस्थामा महासन्धि अनुमोदन आवश्यक रहेको कार्यक्रमका वक्ताहरूको भनाइ थियो ।

त्यस्तै वैदेशिक रोजगारमा गएका घरेलु महिला खेप्टा परेको कूटपिट, भैँलन परेको दुर्व्यवहार र भोग्नुपरेको यौनजन्य हिंसासमेत अन्त्यका लागि महासन्धि अनुमोदन हुनुपर्नेमा उनीहरूले जोड दिए ।

महासन्धि अनुमोदन गरेका खण्डमा अनौपचारिक क्षेत्रमा कार्यरत श्रमिकको सुरक्षित, व्यवस्थित तथा मर्यादित काम गर्ने अधिकार सुनिश्चित हुने अपेक्षा गरिएको छ । नेपालबाट वैदेशिक रोजगारी जानेमध्ये औपचारिक वा अनौपचारिक रूपमा युरोप, इजरायल र खाडीलगायत मुलुकमा घरेलु कामदारमा जाने ठूलो संख्या छ । युवा सरोकारका तथा घरेलु श्रमिकसँग जोडिएका विषयवस्तु उठाउँदै आएको उक्त संस्थाले प्रतिनिधिसभा मातहतको उद्योग तथा वाणिज्य र श्रम तथा उपभोक्त समितिका सदस्य तथा प्रशमसम्बन्धी जानकारी बागमती प्रदेशका सदस्यसँग छलफल गरी राय-परामर्श लिएको हो ।

► क्रमशः पृष्ठ २ मा

प्रभाव दैनिक

National Daily

सम्पादकीय

नारामा सुशासन, बजेटमा मिलेमतो

आगामी आर्थिक वर्षको बजेट नछर्ने नीति लिएको थियो सरकारले । यो बलशाली सरकारको अर्को नारा थियो–सुशासनको । तर अर्थमन्त्री विष्णु पौडेलले ल्याएको आर्थिक वर्ष २०८२/८३ को बजेट सरकारको नीतिको ठीक उल्टो देखिएको छ । बजेटमाथिको सैद्धान्तिक छलफलमा सत्तारूढ दलकै सांसदहरूले यस विषयमा छतछुल्ल हुनेगरी बोलेका छन् ।

सुशासनको पक्षमा उभिएको बलशाली सरकारले राष्ट्रपति कार्यालय र प्रधानमन्त्री कार्यालयका लागि, मन्त्री क्वाटरदेखि संवैधानिक निकायका प्रमुखहरूका लागि विभिन्न शीर्षकमा मोटो रकम विनियोजन गरेको छ । विलासी वस्तु फ्रिज, गिजर, टेलिभिजन, वासिङ मेसिन, ल्यापटपजस्ता सामग्री खरिद शीर्षकमा प्रधानमन्त्रीदेखि न्यायाधीश कार्यालयसम्म करोडौँ बजेट विनियोजन गरिएको पाइएको छ । प्रधानमन्त्री कार्यालयमा यसका लागि एक करोड ३७ लाख रूपैयाँ बजेट सहरी विकास मन्त्रालयबाट छुट्याएको छ ।

राष्ट्रपति भवनको मर्मतकै लागि पनि करिब आठ करोड रूपैयाँ बजेट विनियोजन गरिएको छ । यसैगरी उपप्रधान तथा सहरी विकासमन्त्री प्रकाशमान सिंहले आफ्नो बुबा गणेशमानको नाममा देशका विभिन्न स्थानमा पार्क, खेलमैदान, भवन बनाउन ७५ करोड रूपैयाँ विनियोजन गरेको पाइएको छ । यो रकम गणेशमानको नाममा विनियोजन गरे पनि अन्ततः कार्यकर्ता पोस्नकै लागि निकासा हुने हो । आफ्नो पार्टीको भ्रातृ संगठन, स्वकीय सचिव, आसेपासेले तयार पारिदिएको परियोजनाका लागि मन्त्रीले यसरी बजेट छन् सुशासनको धज्जी उडाउनु हो ।

हुन त अचम्म पनि केसम्म गरेका छन् भने यसरी नै बजेट मनपरि छन् मन्त्रिपरिषदकै सदस्यहरू राखेर सरकारले उच्चस्तरीय सुशासन समिति गठन गरेको छ । आफ्नै क्षेत्रमा बजेट लानु, त्यो पनि बुवाआमाको नाममा कार्याकर्ता पोस्न । तीन करोड रूपैयाँभन्दा कमको आयोजनामा सधले बजेट नछुट्याउने भन्ने नीतिविपरीत लाखमा भारेर योजनामा बजेट विनियोजन गर्नु लाजमर्दो विषय हो ।

सदनमा बोल्ने धेरैजसो सांसदले आफ्नो क्षेत्र र आफूले भनेको बजेट नपरिकोमा रोष पोखेका छन् । आफूलाई परेकाहरू भने गद्गद् भएर बसेका हुन् । बजेट पदा हिजोआज बोल्नेहरू नबोलेको देखेकै विषय हो । यसरी आफूलाई नपर्दा आलोचना गर्ने भन्दा पनि यो शैलीको विरोध गर्नुपर्छ । आफूलाई नपर्दा तथानाम भन्ने र पर्दा मौन बस्ने हैन । यस्तै हुँदै जाने हो भने भोलि घरघरबाट बजेट मान्नुपर्ने अवस्था आउन सक्छ ।

■ कमिका थापा

६

नेपालमा हामीले

इनोभेसन त

स्रोतलेकै छैनौं ।

इनोभेसनका लागि हामी

नेपाली कम्पनी जसले

विश्वप्रख्यात् कम्पनीसँग

काम गरेको अनुभव

छ । हाम्रा डेमलपरहरूले

त्यहीँबाट नयाँ-नयाँ

स्टार्टअप, आइडिया

वा इन्नोभेसनमा

आफूलाई तयार गर्न

सक्छन् । जसले

नेपालको अर्थतन्त्रमा

योगदान

पुग्छ । त्यतिमात्रै नभएर

ग्लोबल अर्थतन्त्रसम्म

आफ्ना प्रडक्ट

निर्यातसम्म

गर्न सक्छन् ।

प्रविधिकै कारण फड्को मान्न हामीलाई अर्को ३० वर्ष लाग्छ भन्ने होइन । प्रविधिको विकाससँगै पछिल्लो समय तीव्र चर्चा पाइरहेको आर्टिफिसियल इन्टेलिजेन्स (एआई)ले गर्दा अबको पाँचदेखि १० वर्षमा नेपाल ठूलो आइटी उद्योगको रूपमा विकास हुन सक्छ । जसले नेपालको ऊर्जा क्षेत्रलाई पनि उछिन्न सक्ने सम्भावना देख्छु । त्यो क्षमता हामीसँग छ ।

नेपालका अधिकांश टेक कम्पनीहरू सानो स्केलका छन् । दुई हजार कर्मचारीभन्दा कम नै छन् । टेक ग्रोथको एकदमै सुरुआती चरणमा छौं । तर, सुरुआती चरण भन्दै गर्दा भर्खर सुरु गरिएको भन्ने होइन । सन् १९९० को अन्तिमतिर नै नेपाल सूचना प्रविधिको क्षेत्रमा निकै अघि बढिसकेको थियो । त्यतिवेला स्टार्टअप, सफ्टवेयर डेभलपमेन्टमा एकदमै राम्रो गर्दै थियौं । तर, ऊर्जा संकट (लोडसेडिङ), माओवादी युद्धलगायतका विविध कारणले यी सबै काम रोकिए । ग्रो गर्न सकेनौं । एकदमै कम कम्पनीमात्रै यसबाट जीर्णिए । जसका कारण नेपाललाई स्टार्टअप, सफ्टवेयर डेभलपमेन्टलगायतको विषयमा उपयुक्त गन्तव्यकोरूपमा हेरिएन । सरकारले पनि त्यो वातावरण बनाउन सकेन, जनशक्ति र स्रोतलाई जोगाउन सकेनौं, निजी क्षेत्रले काम गर्ने हिम्मत पनि गरेन ।

त्यसैले हामी सुरुआतमा छैनौं, यो व्यवसायमा लागेको लामो समय भइसक्यो । त्यसैले त नेपाली युवाहरू पनि ठूला कम्पनीहरू गुगल, फेसबुक, अमेजनलगायतमा वरिष्ठ तहमा काम गरिसकेका छन्, गर्दै छन् । म आफैँ पनि नेपालको सूचना प्रविधि क्षेत्रमा २० वर्षभन्दा बढी समयदेखि क्रियाशील छु । हामीले नेपालको सूचना प्रविधि उद्योग ५० करोडबाट सुरु गरेता पनि ग्रोथ गर्न सक्यौं भने यो आँकडालाई तेब्बरले बढाउन हामी तयार हुनुपर्छ । दुई-तीन वर्षमा यो लक्ष्य चुम्न सक्छौं ।

यी सबै पक्षभन्दा अघि आइटी क्षेत्रले अर्थतन्त्रमा छोड्ने प्रभाव बुझ्न जरुरी छ । विदेशी मुद्रा देशमा भित्र्याउने त छँदै छ । कुनै समय विदेशी मुद्रा सञ्चिति रित्तिने अवस्थामा पुगेर आयात नै रोक्नुपर्ने स्थितिमा पुगेका थियौं । श्रीलंकाकै बाटोमा पुगेका थियौं । अहिले जसरी विदेशी मुद्रा सञ्चिति निकै बढेको छ, मलाई

लाग्छ सूचना प्रविधि क्षेत्रले त्यसमा ठूलो भूमिका खेलेको छ । तर, यतिमात्रै होइन ।

आइटीको स्रोत भनेकै जनशक्ति

सूचना प्रविधि क्षेत्रले प्रत्यक्षरूपमा समुदायमै प्रभाव पार्छ । आइटी सेक्टरको कच्चा पदार्थ वा भनौं स्रोत भनेकै जनशक्ति हो । यो न्यूनतम लागतमा तयार पार्न सकिन्छ । जस्तो पर्यटनको कुरा गर्दा होटल निर्माण गर्न निकै ठूलो पुँजी चाहिन्छ । निर्माणपछि त्यसको व्यवस्थापन, मार्केटिङ, मर्मतसम्भारमा पनि ठूलै पुँजी आवश्यक पर्छ । तर, आइटी कम्पनीको कुरा गर्दा एकदमै छिटो तयार गर्न सकिन्छ । खर्च नै कम पर्छ । सँगै त्यसबाट आयआर्जन गरेर प्रत्यक्षरूपमा अर्थतन्त्रमै जान्छ ।

कुनै पनि आइटी कम्पनीको मुख्य खर्च भनेकै कर्मचारीको तलबभत्ता हो । कुनै पनि आइटी कम्पनीको ५०-६० प्रतिशत आम्दानी कर्मचारीको तलबभत्ता शीर्षकमा जान्छ । कर्मचारीको तलबभत्ता भनेको 'डिस्पोजेबल इन्कम' हो । टेक करिअर भनेको निकै कम उमेरमा सुरु गर्न सकिन्छ । सानै उमेरमा घर बनाइहाली, जग्गा किनिहाली भन्ने सोच विकास भएको हुँदैन । उसको सोच भनेको गुणस्तरीय खाना खाउं, एम्पेरियन्सियल ट्राभल गरौं जस्तो हाइकिङ, ट्रेकिङलगायतमा हुन्छ । जसरी हुन्छ, आफ्नो लाइफस्टाइल राम्रो गरौं भन्नेतिर खर्चिन्छ ।

आइटी क्षेत्रमै काम गर्ने भनेपछि अलि राम्रो कम्प्युटर किनौं भन्ने हुन्छ । 'वर्क फ्रम होम' गर्न गतिले इन्टरनेटका साथै राम्रो लुगा तथा मोटरसाइकल चढौं भन्ने ध्यान हुन्छ । त्यसैले कर्मचारीले कमाएको ६० प्रतिशत त सीधै अर्थतन्त्रमा जान्छ । त्यो कर्मचारी बस्ने वरपरका भेण्डरदेखि अन्यमा आर्थिक गतिविधि बढाउन मद्दत पुग्छ । बजारमा डिमाण्ड भएन भनेर चौतर्फी गुनासो भइरहेको अवस्थामा आइटी क्षेत्र भने त्यसलाई बढाउन प्रत्यक्ष भूमिका खेलिरहेको छ ।

सूचना प्रविधि क्षेत्र यस्तो हो जुन संसारभर एउटै छ । एउटै भाषा छ । एउटै तरिका छ । त्यो सीप हामीले नेपालमै छिटो उत्पादन गर्न सक्छौं । किनभने हामीसँग युवा जनशक्ति बल्कमा छ । हामीले ऋण्डे ५०० जनालाई एउटै ठाउँमा राखेर तालिम दिन सक्छौं । उदाउँदो प्रविधिमा उनीहरूलाई पोख्न बनाउन सक्छौं । ३० हजार जनशक्ति हामीले एआइमा तयार गर्न हो भने विश्वभरको स्रोत नै नेपाल आउँछ नि । त्यो क्षमता छ ।

यसमार्फत हामी विश्व अर्थतन्त्र र इन्नोभेसनमा योगदान पुर्‍याउन सक्छौं । अहिले पनि नेपालका आइटी कम्पनीहरू विश्वका ठूला टेक कम्पनीसँग जोडिएका छन् । हामी नै पनि अमेरिकी कम्पनीसँग काम गरिरहेका छौं । ती कम्पनीहरूको इन्नोभेसनमा नेपालबाट प्रत्यक्ष योगदान पुगिरहेको छ । सीप भयो भने जहाँ बसेर पनि विश्वस्तरीय कम्पनीहरूमा उसले योगदान पुर्‍याउन सक्छ । सीप भयो भने कुनै पनि व्यक्ति जहाँ पुगेर पनि काम गर्न सक्छ । अरु फिल्डमा यति छिटो सीप सिकेर विश्वको जुनसुकै क्षेत्रमा पुग्न त्यति सजिलो छैन जस्तो लाग्छ ।

तेस्रो भनेको नेपालमा हामीले इनोभेसन त खोतलेकै छैनौं । इनोभेसनका लागि हामी नेपाली कम्पनी जसले विश्वप्रख्यात् कम्पनीसँग काम गरेको अनुभव छ । हाम्रा डेमलपरहरूले त्यहीँबाट नयाँ-नयाँ स्टार्टअप, आइडिया वा इन्नोभेसनमा आफूलाई तयार गर्न सक्छन् । जसले नेपालको अर्थतन्त्रमा योगदान पुग्छ । त्यतिमात्रै नभएर ग्लोबल अर्थतन्त्रसम्म आफ्ना प्रडक्ट निर्यातसम्म गर्न सक्छन् ।

अर्को भनेको 'ब्रेन गेन' को विषय हो । भारत, बंगलादेशले पनि आफ्नो जनशक्तिलाई सिलिकन भ्यालीलगायतबाट बोलाएर नै स्वदेशमा इन्नोभेसन सुरु गर्न फिर्ता लगेका छन् । 'ब्रेन ड्रेन'बाट नजातिकन ब्रेन ग्रेनतिर आइटी उद्योगले ड्राइभ गर्न सक्छ । अब क्षेत्रमा यो गर्न निकै कठिन छ ।

सरकारले के गर्न सक्छ ?

सबैभन्दा पहिले भनेको राज्यले स्रोत वा जनशक्तिमै केन्द्रित हुनुपर्छ । नेपालले जुन स्रोतमा लगानी गर्नुपर्ने हो त्यो न राज्यले गर्न सकेको छ, न निजी क्षेत्रले वा दातृ निकायले नै । हरेक मिनेट त्यसको क्षति पुगिरहेको छ । विश्व नै एआइको जनशक्ति खोजिरहेको छ । तर, हामीले पनि जनशक्ति तयार गर्न सकेका छैनौं । यसका लागि संघ, प्रदेश र स्थानीय सरकारले मिलेर काम गर्नुपर्छ । साथै सरकारले मात्रै नभएर सबै क्षेत्र यसमा लाग्नुपर्छ । यो भनेको 'डिस्ट्रिक्टभ इमर्जिङ' सेक्टर हो । यो भनेको ठूला-ठूला ठाउँमा कम्पनीहरूको पहुँच हुन्छ ।

आफ्ना सेन्टर स्थापना गरिएका हुन्छन् । तर, केही त्यस्ता क्षेत्र जहाँ कम्पनीहरूको पहुँच हुँदैन त्यसलाई नै डिस्ट्रिक्टभ इमर्जिङ क्षेत्र भनेर वर्गीकरण गरिन्छ । ती क्षेत्रहरूका लागि छुट्टै कार्यक्रम वा अभियान सञ्चालन हुन्यै । कुनै प्रडक्ट हामीले संसारभर लन्च गर्दै छौं भने अमेरिका, अस्ट्रेलिया, बेलायत वा युरोपमा एउटा रणनीति हुन्छ तर, इमर्जिङ सेक्टरका लागि छुट्टै रणनीति तयार गरिन्छ । छुट्टै सेल्स टिम खडा गर्न गरिन्छ । किनभने सेन्टर भएका ठाउँमा त उसको जनशक्ति हुन्छ तर, इमर्जिङ सेक्टरमा त हुँदैन । त्यसैले सेल्स बढाउन ती क्षेत्रमा त लगानी गर्नुपर्‍यो । त्यसैले

नेपालमा पनि राज्यले सूचना प्रविधि क्षेत्रलाई विशेषरूपमा हेर्नुपर्छ । यो सामान्य कुरा होइन । बजेटबाट गठ्छु भनेर मात्रै पुग्दैन । हरेक मन्त्रालय, हरेक प्रदेश, हरेक स्थानीय तह एकजुट भएर लाग्नुपर्छ । दातृ निकायहरूलाई पनि सरकारले बनाएर नेपालको आइटी उद्योगमा सहभागी हुनुपर्‍यो भन्दै अनुरोध गर्नुपर्छ । यस्तै, स्कुल, कलेजहरूलाई पनि सामेल गराउनुपर्छ ।

सरकारले आइटी उद्योगलाई सबैभन्दा बढी सम्भावना भएको क्षेत्रको रूपमा परिभाषित गरेर हरेक तह र तप्कामा महत्त्व बुझाउँदै जानुपर्छ । सबैजना सूचना प्रविधि क्षेत्रमा आफ्नो करिअर नवनाउलान् तर विद्यालय शिक्षामै सूचना प्रविधिवारे एम्पोजर हुनुपर्छ । स्थानीय तहले त्यसलाई कसरी अघि बढाइरहेको छ भनेर समीक्षा तथा मूल्यांकन हुनुपर्‍यो । मैले सुनेको छु कि एउटा सरकारी विद्यालयमा १० जना विद्यार्थीका लागि एउटा कम्प्युटर छ । जसलाई अलिअलि कम्प्युटर चलाउन आउँछ उसले मात्रै त्यसको उपयोग गर्छ । यो स्तरदेखि नै ज्ञान र सीप विकास हुनुपर्छ । स्कुल स्तरदेखि गुणस्तर बढाउन विज्ञलाई सामेल गर्ने र पाठ्यक्रमलाई सूचना प्रविधिमैत्री बनाउन स्थानीय तह बढी जिम्मेवार बन्नुपर्छ । कम्प्युटरसम्बन्धी कक्षामा महिलाको सहभागिता सुनिश्चित गर्नुपर्छ । किनभने स्थानीयस्तरवाटै इनोभेसन आउने हो ।

प्रदेशको हकमा उसले आफ्नो क्षेत्रका सबै स्थानीय तहको रिपोर्टिङ हेर्नुपर्छ । स्थानीय तह कता बढी इनोभेसन भइरहेको त्यसलाई प्रदेशले पछ्याउनुपर्छ । त्यसलाई बढाउन र देशव्यापी बनाउँदै अरु प्रदेशका पालिकाहरूसँग समन्वय गर्ने काम प्रदेशले गर्नुपर्छ । आवश्यक परे संघ सरकारलाई पनि त्यसमा सामेल गराउने वातावरण प्रदेशले गर्नुपर्छ । सबसँग स्टोरीहरूलाई अरु पालिकामा पनि पुर्‍याउनुपर्छ । प्रदेशको भूमिका रोजगारीमूलक उत्पादनमा ध्यान दिनुपर्छ । प्रदेश सरकारले कस्तो-कस्तो कम्पनीलाई कस्ता कर सहूलियत दिएर कसरी भित्र्याउँ भन्नेमा ध्यान दिनुपर्छ । संघअन्तर्गत रहेका ठूला आइटी कम्पनीमध्ये चार/पाँच वटा आफ्नो प्रदेशमा ल्याउँछु भन्ने लक्ष्य प्रदेशसँग हुनुपर्छ ।

अब संघीय सरकारले प्रदेशसँग समन्वय गर्नेपर्‍यो । उसले देशभित्रकासँग मात्रै सम्बन्ध बनाएर पुग्दैन, अन्तर्राष्ट्रियस्तरमा प्रभाव जमाउनुपर्‍यो । नेपालका आइटी उद्योगले उत्पादन गरेका प्रडक्ट निर्यात र बजार खोज्न सहज हुने नीति तथा कार्यक्रम ल्याउनुपर्‍यो । कसरी ब्राण्ड नेपाल बनाउने, कसरी नेपाललाई डिजिटल अर्थतन्त्रमा विश्वको चित्रमा राख्ने, नेपाललाई आइटीको गन्तव्य भनेर चिनाउने काम संघ सरकारले गर्नुपर्छ । किन भारत जान्छन् भन्दा उनीहरूको प्रभाव बढी छ । किन बंगलादेश जान्छन् ? बंगलादेश अहिले वैकल्पिक गन्तव्यको रूपमा विकास भइएको छ । भारत मन नभए बंगलादेश जान्छन् । उनीहरूले त्यसरी आफूलाई ब्राण्डिङ गरिरहेका छन् । नेपालले पनि त्यसरी नै आफ्नो ब्राण्डिङ गर्नुपर्छ ।

संसारभर आफ्नो मार्किटसम्बन्धी योजना बनाउनुपर्छ । सरकारले आफ्ना राजदूतावासहरूलाई परिचालन गर्नुपर्छ । नेपालका उत्पादनलाई सम्बन्धित देशको बजारसम्म पुर्‍याउन र आवश्यक समन्वयका लागि दूतावास प्रयोग गर्नुपर्छ । हरेक दूतावासले नेपालको डिजिटल क्षेत्र व्यवसायिकीकरण गर्न कम्तीमा एउटा कार्यक्रम गर्न बजेट पठाउनुपर्छ । अथवा त्यहाँको कम्तीमा १० वटा टेक कम्पनीहरूलाई नेपाल ल्याउने पहल गर्नुपर्छ । त्यसैले राजदूतहरूको भूमिका ठूलो हुन्छ ।

नीतिगत तहमा भने विदेशी लगानी भित्र्याउने, करमा सहूलियत दिने काम हुन सक्छ । किनभने हामी टेक कम्पनीहरूले धेरै माग्छौं नियुक्त गर्छौं । सबैले आयकर तिर्छन् । आफ्नो पारिश्रमिकबाट खरिद गर्ने वस्तु तथा सेवामा पनि कर तिरेका छन् । गाडी तथा वाइक किन्छन्, ऋण लिन्छन्, सबैमा कर तिरेका छन् । कम्पनीलाई सरकारले करमा सहूलियत दिने हो भने उसले त थप जनशक्तिलाई रोजगारी दिन्छ । यसले बेरोजगारी दर घटाउन सहयोग पुग्छ । यसले युवा पलायनलाई नियन्त्रण गर्न सघाउँछ । कर घट्टा उनीहरूकै पारिश्रमिक बढाउन सक्ने अवस्था रहन्छ । आखिर त्यो पुँजीबजारमै पुग्ने हो ।

करलगायतका नीतिगत अवरोधलाई चिउँ धेरैभन्दा छोटै टेक कम्पनी खोल्न सरकारले वातावरण बनाउनुपर्छ । अहिले एक हजार छन् भने १० हजार पुगास् । इनोभेसन बढ्दै जाँदा भोलि माइक्रोसफ्टले नेपालका दुई-तीन हजार कम्पनी किन्ला । सबै तहका सरकारले चलाउने इन्क्युबेसन सेन्टरमा विदेशी विज्ञ ल्याउने काम पनि संघीय सरकारले गर्नुपर्छ । स्टार्टअपहरूसँग मिटिङ गर्न वातावरण बनाउनुपर्छ । यो नयाँ कुरै होइन । भारतकै गुडगाउँ हाम्रा लागि सबैभन्दा नजिकको उदाहरण हो ।

हामीले जतिसक्दो धेरै विदेशी लगानी ल्याउने वातावरण बनाउनुपर्छ । बंगलादेश गएर मलाई कम्पनीमा स्वामित्व नभइ विजनेस गर्छु भन्ने सम्भव छ त ? छैन नि । लगानीकर्ता आउनुपर्‍यो । नेपालको वातावरण बुझ्नुपर्‍यो, सिक्नुपर्‍यो । सूचनाहरू सजिलै उपलब्ध हुनुपर्‍यो ।

यी कारणले कुनै पनि देशमा विदेशी लगानी आउँछ । एउटा उनीहरू सजिलोसँग नेपालमा पुँजी ल्याउन सक्ने । सरकारले एकद्वार नीति भनेको छ । यसमा काम भइरहेको छ, अझै राम्रो गर्न सकिन्छ ।

यहाँ विदेशी लगानीकर्ताको पैसा सजिलोसँग निकालेर प्रयोग गर्न सकिने हुनुपर्‍यो । तेस्रो भनेको उसले पैसा लिएर जान सक्नुपर्‍यो । एक्जिट पोलिसी सहज हुनुपर्छ । म बुझ्छु एक्जिट गाह्रो छ । नेपालबाट धेरै राम्रा कम्पनीहरूले एक्जिट गरेका छन् । नगरेको होइन । त्यसलाई पनि सरकारले ब्राण्डिङ गर्नुपर्छ ।

महत्त्वपूर्ण यो पनि हुन सक्छ । सरकारले शीर्ष २० आइटी कम्पनीहरूलाई छान्यो । जसको मापदण्ड सरकारले बनाओस् । डाइभर्सिफाई होस् कम्पनीहरू । महिलाले चलाएको होस्, प्रदेशपिच्छेका कम्पनी छनोट होस्, काठमाडौँबाट पनि होस् । धेरै देशहरूले यो अभ्यास गरेका छन् । छानेपछि ती २० वटा कम्पनीहरूलाई सतप्रतिशत रिसोर्स वृद्धि गर्न सरकारले सघाउने । मेरोमा अहिले २०० जना कर्मचारी छन् भने त्यसलाई कसरी चार वा ५०० पुर्‍याउने भन्नेमा सरकारले सघाउने । यसले देशमा रोजगारीको दर एकैचौटि दोब्बर हुँदैन त ? सरकारलाई आउने राजस्व दोब्बर भयो । अर्थतन्त्र गतिशील भएन र ? घरजग्गादेखि अरु उपभोग वस्तुको विक्री हुने भयो । कृषिजन्य पदार्थको विक्री बढ्ने भयो । त्यसरी सरकारले सोच्नुपर्‍यो । ओहो ! यसले कम्पनी खोलेको रहेछ, त्यहाँ गएर अडि्टको नोटिस दिउँ भन्ने मानसिकताले हुँदैन । सरकारले दिने आर्थिक सहायतामात्रै हुँदैन । अरु उपाय लगाएर पनि सहयोग र सहजीकरण गर्न सक्छ ।

मेयरले आएर मलाई तपाईंले २०० जनालाई रोजगारी दिनुभएको रहेछ, तपाईंले ५०० जना पुर्‍याउन मैले के गर्न सक्छु ? भनेर छलफल गर्नुपर्‍यो । तीनै तहको सरकारसँग धेरै सोतसाधन छ । हामीले त अहिलेसम्म केही सहायता पाएका छैनौं सरकारबाट । दातृ निकायबाट पनि छैन । सरकारले सहजीकरण गरिदिने हो भने दातृ निकाय नै आउँछन् । मेयरले प्रार्थमिकता दिएका शीर्ष २० कम्पनीलाई कसरी सहयोग गर्न सकिन्छ भन्दा दातृ निकायहरूसँग कुरा गरेर एउटा-एउटा देशलाई एउटा कम्पनीसँग नेगोसिएसन गरेर व्यापार बढाउने वातावरण बनाउन सकिन्छ । यसो हुँदा अर्को ५०० देखि एक हजार नयाँ अनुहारहरूलाई काम र सीप सिकाउन सकिन्थ्यो होला । सीपको विषयमा भलाकुसारी होला ।

त्यसैगरी, नेपालका आइटी कम्पनीहरूले भोगिरहेको अर्को मुख्य समस्या भनेको लजिस्टिक्स व्यवस्थापन हो । तुरन्तका तुरुन्तै ८०-१०० जना नयाँ कर्मचारी नियुक्त गर्नुपर्ने हुन्छ । अहिलेको भइरहेको ठाउँमा त पुग्दैन । अर्को ठाउँमा अफिस खोज्न जानुपर्‍यो । फर्निचरदेखि अन्य उपकरण व्यवस्थापन गर्नुपर्छ । यो कर्मचारीको काम सकिएपछि बिदा गर्नुपर्दा लजिस्टिक्समा गरेको लगानी त खेर जानसक्ने जोखिम हुने भयो । यदि कुनै ठाउँमा वर्किङ सेन्टर भइराखेको भए मैले मेरो र टिमको समय आफ्नो काममा लगाउन पाउँथे न कि यी कुराको व्यवस्थापन गर्ने ।

सूचना प्रविधि कम्पनीमा महिला कर्मचारी नियुक्त गर्न रातको समयमा भरपर्दो सार्वजनिक यातायात नहुँदा समस्या थपिएको छ । हामीले अरु देशको टाइम जोनमा काम गर्नुपर्ने हुन्छ । नेपालकै लागि काम गर्ने हो भने त ५ बजेसम्म महिला कर्मचारीलाई बिदा गर्दिन्थ्यौं । उदाहरणका लागि हामी इजरायलको टाइम जोनमा काम गर्छौं । त्यहाँ ५ बजे भनेको हाम्रोमा पौने ९ हुन्छ । राति काम गर्नुपर्ने हुन्छ । तर, रातको समयमा सार्वजनिक यातायात नहुँदा उनीहरू सहजै घर पुग्न सक्दैनन् । राज्यले रातको समयमा पनि सार्वजनिक यातायात चलाईदिने हो भने धेरै सजिलो हुन्थ्यो । स्थानीय सरकारले पनि यसमा सोच्नुपर्छ ।

यस्तै, काठमाडौँ बाहिरबाट यहाँ आएर आइटी कम्पनीमा काम गर्ने महिला कर्मचारीहरूलाई होस्टलको राम्रो सुविधा दिन सके धेरै जनशक्ति विकास गर्न सकिन्छ । 'गल्स हाउसिङ/होस्टल' विकास हुनुपर्छ । अहिले निकै सीमित ठाउँमा मात्रै छन् । त्यो पनि पर्याप्त छैन । केटी माछ्छलाई जागिर गरेर खाने वातावरण बनाउनुपर्छ । भारत र चीनमा गल्स होस्टेल बनेका धेरै उदाहरणहरू छन् । घरको काममा धेरै केन्द्रित नभइ आफ्नो काममै लाग्न सहयोग पुग्यो । यसले इफिसियन्सी बढ्यो ।

सरकारले आइटी कम्पनीहरूलाई हेर्ने छुट्टै निकाय खडा गर्न हिलो गर्नुहुन्न । हामीलाई कहिले राष्ट्र बैंक जाऊ भन्छ, कहिले अर्थ मन्त्रालय, कहिले कता भनिन्छ । हामीलाई उद्योग भनेर छुट्टै पहिचान दिने काम भएको छैन । मलाई लाग्छ, हामीलाई साना उद्योगभित्रै परिभाषित गरिएको छ । त्यहाँ पनि समस्या छन् । तपाईंको प्रडक्ट नै होइन भनेर दर्ता कसरी गर्ने भनेर भन्ने गरिन्छ ।

सरकारले केही नगरेको पक्कै होइन । करमा सहूलियत दिएको छ । निर्यात गर्ने आइटी कम्पनीहरूलाई भ्याट रिटर्नको सुविधा छ । अब नागरिक समाजलगायतलाई आइटी क्षेत्रको विकास र विस्तार गर्न चाहेका छौं भनेर सरकारले आह्वान र पहल गर्नुपर्छ ।

(थापा सूचना प्रविधि उद्यमी हुन् । नेपाल आर्थिक पत्रकार समाजको 'अर्थनीति' बाट साभार ।)

अम सरोकार

निर्माण क्षेत्रमा काम गर्दा अपनाउनुपर्ने सावधानी

वैदेशिक रोजगारीमा गएका धेरै नेपालीहरू निर्माण क्षेत्रमा कार्यरत छन् । निर्माण क्षेत्रमा काम गर्दा विशेष सतर्कता अपनाउनुपर्ने हुन्छ । किनभने हरेक क्षण जोखिममा काम गर्नुपर्छ । निर्माण क्षेत्रमा काम गर्ने कामदारहरूले सुरक्षा सावधानीका आवश्यक सबै नियमहरूको पूर्ण पालना गर्नुपर्दछ, जसमा न्यूनतम यी कुराहरू पर्दछन्:

- हातमा पञ्जा वा कामको प्रकृति सुहाउँदो, टाउकोमा हेलमेट खुट्टामा सेफ्टी सुज (स्टिल टो भएको जुता), पूर्े शरीर ढाकिनै युनिफर्म, आँखामा सेफ्टी ग्लास (चस्मा), मुखमा मास्क (धूलो हुनेमा अनिवार्य), कानमा इयर प्लग (ठूलो आवाज हुनेमा अनिवार्य) सामान्यतया प्रयोग गरिने न्यूनतम उपकरणहरू हुन् । यिनका अतिरिक्त स्काफोल्डिङ प्रयोग गरिने उचाई या गहिराइका काममा डोरीसहितको विशेष सेफ्टी ज्याकेट र वेल्ट, स्पाण्ड ब्ल्यास्टिङ गर्दा ब्ल्यास्टिङका विशेष उपकरण जस्तै विशेष काममा विशेष (अतिरिक्त सुरक्षा) उपकरणहरू प्रयोग गर्ने ।
- काम गर्न ठाउँमा आगो नियन्त्रणका लागि एकजना रेखडख गर्ने व्यक्ति र सुरक्षा सावधानी हेर्ने छुट्टै सेफ्टी सुपरभाइजर पनि अनिवार्य रहनुपर्ने नियम नै हुन्छ, उक्त नियमको पालना गर्ने ।
- कम्पनीको काम व्यक्तिगत काम जस्तो आफूखुसी गर्नु हुँदैन, ठूला कम्पनीहरूका प्रायः काममा हरेक दिन काम सुरू गर्नुअघि अनुमति लिनुपर्ने सिस्टम हुन्छ, यस्तो पर्मिट दिनुअघि काम गर्ने स्थल सुरक्षित छ छैन जाँच गर्नुपर्छ ।
- काममा प्रयोग हुने सबै उपकरणहरू दुरुस्त हुनुपर्दछ, जाँचेर सुरक्षित भएको ट्याचा नै लगाइएको हुनुपर्दछ । साथै गाडी चालक तथा अपरेटरहरू पनि लाइसेन्स होल्डरहरू हुनुपर्दछ ।
- आफूले नजानेको, नबुझेको या नसक्ने काम गर्नुहुँदैन, पहिले सिकेर दक्ष र सक्षम बन्नुपर्दछ ।
- शारीरिक र मानसिकरूपमा अस्वस्थ रहेको बेला काम गर्नु हुँदैन, आराम गरी पहिला स्वस्थ बन्नुपर्दछ ।
- ठूलो हावाहुरी चन्दा, पानी पर्दा या अरू कुनै प्रदूषण फैलिएको असामान्य र असुरक्षित अवस्थामा काम गर्नु हुँदैन ।
- काम गर्दा अचानक कुनै दुर्घटना हुन गए, कुनै हानि नोक्सानी हुन गए या अप्रत्यासितरूपमा प्रतिकूल अवस्था सिर्जना भए तुरुन्त आफूभन्दा सिनियरलाई खबर गरी समाधान खोज्नुपर्दछ । कुनै शंका लागे सोच्नुपर्छ । अन्दाजमा कुनै काम गर्नु हुँदैन ।

थापाको 'छुट्टै संसार' भिडियोमा

बदल थापाको स्वरमा रहेको 'छुट्टै संसार' गीतको म्युजिक भिडियो सार्वजनिक भएको छ । भिडियोमा प्रेम र सम्बन्धको भावनात्मक पक्षलाई कलात्मक ढंगमा प्रस्तुत गरिएको छ । भिडियोमा पुरु भण्डारी, बिनिता दहाल र दिनेश काठायत काजीले अभिनय गरेका छन् । गीतमा टेकराज अछामी र नरेन्द्र त्रिखत्रीको संयुक्त शब्द रचना तथा त्रिखत्रीकै संगीत रहेको छ।

गण्डकी लोकताराको उपाधि विकलाई

प्रभाव संवाददाता

गण्डकी- लोक गायन प्रतियोगिता 'प्रथम गण्डकी लोकतारा'को उपाधि बागलुङका प्रेम विकले हात पारेका छन् । शनिवार पोखरामा भएको फाइनल प्रतियोगितामा बाँकी १७ जना प्रतिस्पर्धीलाई उछिन्दै उनी 'प्रथम गण्डकी लोकतारा' बन्न सफल भएका हुन् । राष्ट्रिय लोक तथा दोहोरी गीत प्रतियोगिता नेपाल गण्डकी प्रदेश समितिले आयोजना गरेको प्रतियोगितामा विकले उपाधिसँगै नगद ५१ हजार १११ रूपैयाँ पुरस्कार प्राप्त गरे । प्रतियोगितामा स्याङ्जाकी शिला गुरुङले दोस्रो स्थान हासिल गर्दै ३१ हजार १११ रूपैयाँ, तृतीय स्थान प्राप्त गर्ने म्याग्दीका विजय परियारले २१ हजार १११ रूपैयाँ प्राप्त गरे । सान्त्वना स्थान हासिल गर्ने दिलीप मानन्धरले ११ हजार १११ रूपैयाँ प्राप्त गरे । उत्कृष्ट आवाजतर्फको उपाधि

गोरखाका पवनसिंह परियारलाई प्रदान गरियो । प्रथम, द्वितीय र तृतीय हुने कलाकारलाई निःशुल्क गीत रेकर्डिङकोसमेत अवसर दिइने प्रतियोगिताको गण्डकी प्रदेश कार्यसमितिका अध्यक्ष राजन कार्कीले जानकारी दिए । प्रतिभा पहिचानसँगै लोकसंगीत जगेर्ना गर्ने उद्देश्यले आयोजना गरिएको प्रतियोगितामा जिल्लास्तरीय 'अडिसन'बाट छानिएका १८ प्रतिस्पर्धीले भाग लिएका थिए । मुस्ताङ र मनाङबाहेक गण्डकी प्रदेशका नौ जिल्लामा 'अडिसन' सञ्चालन गरिएको थियो । प्रतियोगिताको निर्णायकमा गायक दुर्गा रायमाझी, पुरुषोत्तम न्यौपानेलगायत रहेका थिए । विश्व संगीत दिवसको अवसर पारेर प्रतियोगिताको प्रदेश कार्यसमितिले पहिलोपटक प्रदेशस्तरीय वृहत् लोकगायन प्रतियोगिता आयोजना गरेको हो ।

सुर्खेतमा 'सतीदेवी' को विशेष शो

काठमाडौँ (प्रस)- नारी चेतना, सामाजिक यथार्थ र मानवीय संवेदनालाई उजागर गर्ने चलचित्र 'सतीदेवी' को विशेष शो तथा कर्णाली उत्कृष्ट नारी सम्मान समारोह-२०८२ शनिवार सुर्खेतको वीरेन्द्रनगरमा सम्पन्न भएको छ । लक्ष्मी चलचित्र मन्दिरमा आयोजित शोमा कर्णाली प्रदेशका मुख्यमन्त्री यमलाल कँडेल, वीरेन्द्रनगर नगरपालिकाकी प्रमुख मोहनमाया ढकाल, प्रदेशका ऊर्जामन्त्री विजया बुढालगायतको उपस्थिति थियो । ४०० भन्दा बढी दर्शकको साथमा चलेको विशेष शोले हलमा उपस्थित सबैलाई भावुक बनाएको थियो । नगरप्रमुख ढकालले सामाजिक सञ्जालमार्फत आफ्नो अनुभूति साटुदै लेखेकी छन्, 'सतीदेवी हेरेपछि मन गद्गौं भयो । महिलाको संघर्ष, समाजले गर्ने विभेद, किशोरीहरूको भावना- सबै दृश्यहरू हाम्रै जीवनको ऐना बनेर प्रस्तुत भए । चलचित्र सकिएपछि उठ्नै सकिइन, एकछिन मौन भएर वस्न मन लाग्यो ।' ऊर्जामन्त्री बुढासँगै चलचित्र अवलोकन गरेकी ढकालले फिल्मको सिक्वेलमा सफल महिलाको कथा देखिनुपर्ने सुभाव पनि निर्देशक लक्ष्मण सुवेदीलाई दिएकी थिइन् । निर्देशक सुवेदीले उक्त सुभावलाई सकारात्मक रूपमा लिएको बताए । 'म आफै कर्णालीको हुँ, आफ्नै ठाउँमा आफ्ना

दर्शकसँग बसेर फिल्म हेर्दा त्यो आत्मीयता पूर्वक थियो । आगामी प्रोजेक्ट यही प्रदेशमा छायांकन गर्न चाहन्छु' उनले भने । कार्यक्रमको विशेष आकर्षण 'कर्णाली नारी सम्मान-२०८२' थियो, जसमा समाजमा महिलाको पहिचान, प्रेरणा र योगदानलाई सम्मान गरियो । "प्लेडि फर चेञ्ज"द्वारा आयोजित उक्त समारोहमा विभिन्न क्षेत्रबाट सशक्त

महिलाहरूलाई सम्मान प्रदान गरिएको जानकारी अध्यक्ष प्रकाश खड्काले दिएका छन् । सम्मानित हुनेहरूमा जलस्रोत तथा ऊर्जा विकासमन्त्री बुढा, नगरप्रमुख ढकाल, पत्रकार माया थापा, खेलाडी सुनमाया बुढा, पाइलट सिर्जना रावत, समाजसेवी यमुना सापकोटा, राउटे समुदायकी अगुवा सत्यदेवी खड्का, महिला सहकारी अभियन्ता सुनिता खड्का,

पत्रकार तुप्ति शाहीलगायत थिए । 'सतीदेवी' मा मलिका महतको शीर्ष भूमिका छ, साथमा सन्दीपबाबु लोहनी, रमेश बुढाथोकी, कुलदीप अधिकारी, बालकलाकार हर्षिका वली र मञ्जिला बानियाँको अभिनय रहेको छ । श्रीदेवी, दिलासा र सारा सुवेदीको निर्माण रहेको फिल्मले विभिन्न राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय अवार्डसमेत हात पारिसकेको छ ।

प्रिता बल्लको 'अविचलित पाइला' लोकार्पण

भक्तपुर (प्रस)- भक्तपुर नगरपालिका-३ तेखापुखुकी प्रिता बल्लको पुस्तक 'अविचलित पाइला' शनिवार लोकार्पण गरिएको छ । शारीरिक रूपमा अपांगता भएकी उनले उक्त पुस्तक खुट्टाले लेखेकी हुन् । मण्टिफ पक्षघातबाट अपांगता जीवन बिताइरहेकी उनले खुट्टाले मोबाइलमा टाइप गरेर लेखेकी २४२ पृष्ठको उक्त पुस्तक शनिवार एक समारोहबीच पर्यटन तथा नागरिक उड्डयनमन्त्री बन्दीप्रसाद पाण्डेले लोकार्पण गरे । मन्त्री पाण्डेले पुस्तक लेखेर बल्लले पर्यटन दुतको काम गरेको बताए । शारीरिक अशक्तताकाबीच पनि

देशका विभिन्न धार्मिक पर्यटकीय क्षेत्रको भ्रमण गर्दै त्यहाँका बारेमा लेख्नुले पर्यटनमा टेवा पुग्ने मन्त्री पाण्डेले बताए । पर्यटन मन्त्रालयले बल्ललाई केही महत्त्वपूर्ण जिम्मेवारी दिने

प्रतिबद्धता मन्त्री पाण्डेले व्यक्त गरे । पुस्तकमा ९३ शीर्षकमा लखिएका विभिन्न अनुभूतिहरू समाेटिएका छन् । खप कलेज देकोचाबाट स्नातक तह पूरा गरेकी बल्लको यो पहिलो कृति हो ।

एकल नृत्य प्रतियोगिताको उपाधि स्नेहालाई

भक्तपुर (प्रस)- नगरकोट भ्रमण वर्ष-२०८२ को अवसरमा चाँगुनारायण नगरपालिकामा आयोजना गरिएको भक्तपुर जिल्लास्तरीय खुला एकल नृत्य प्रतियोगिताको उपाधि स्नेहा खत्रीले जितेकी छन् । उनले एक लाख रूपैयाँ पुरस्कार प्राप्त गरिन् । वोडेमा आयोजना गरिएको प्रतियोगिताको फाइनल चरणमा मण्डला कला केन्द्र मध्यपूरथिम वोडेकी खत्रीले प्रथम स्थान हासिल गरेकी हुन् । उनले पहिलो चरणमा २७२ प्रतिस्पर्धीलाई पछाडि पारेकी थिइन् । र, अन्तिमका १६ प्रतिस्पर्धीलाई उछिन्दै उपाधि जितिन् । प्रतियोगितामा सक्रिय हाट

स्कूल भक्तपुर नगरपालिका-४ गपलीका म्हारमेन वोडले दोस्रो स्थान हासिल गरे । उनले ५० हजार रूपैयाँ पुरस्कार प्राप्त गरे । सिद्धिदास स्कूल पाण्डुबजार भक्तपुरकी युमिसा तामाङले तेश्रो स्थान हासिल गर्दै २५ हजार रूपैयाँ पुरस्कार प्राप्त गरे । कार्यक्रममा संघीय सांसद दुर्लभ थापा, चाँगुनारायण नगरपालिकाका नगरप्रमुख जीवन खत्रीलगायतले विजयी प्रतियोगीलाई पुरस्कार तथा प्रमाणपत्र प्रदान गरे । प्रतियोगितामा अर्मानिटी इंगलिस स्कूल मध्यपूरथिम तेसाँटारकी स्मारिका प्रसाई र वागेश्वरी मावि भक्तपुरकी मेलिना घर्तीमगरले सान्त्वना पुरस्कार प्राप्त गरे ।

रंजशाला

एसिसी पुरुष यु-१६ क्रिकेट

सिंगापुरलाई हराउँदै नेपालद्वारा सुखद सुरुआत

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौँ- एसिसी पुरुष यु-१६ पूर्वी क्षेत्रीय क्रिकेट प्रतियोगितामा नेपालले सिंगापुरलाई पराजित गर्दै प्रतियोगितामा सुखद सुरुआत गरेको छ । मलेसियाको युकेएम ओभल क्रिकेट मैदानमा सम्पन्न खेलमा नेपालले सिंगापुरमाथि छ विकेटले जित निकालेको हो । जितका लागि १३९ रनको लक्ष्य पछ्याएको नेपालले ३३.३ ओभरमा चार विकेट गुमाएर पूरा गर्‍यो । नेपालका लागि ओपनर प्रसिद्ध जैसिले सर्वाधिक ५५ रनको योगदान गरे । उनले ९७ बलमा पाँच चौकाको सहयोगमा ५५ रन जोडेका हुन् । रौनक श्रीवास्तवले ४० रन बनाए । सिंगापुरका लागि आकाश तेजाले तीन विकेट लिए भने युभान पाण्डेले एक विकेट फारेका हुन् । त्यसअघि टस जितेर पहिला ब्याटिङ रोजेको सिंगापुरले ३६.१ ओभरमा सबै विकेट गुमाउँदै १३८ रनको योगफल बनाएको थियो । सिंगापुरका लागि कप्तान

रियन नायकले सर्वाधिक ५३ रनको योगदान गरे । ओपनर आहान भुधानभामले ३८ रन बनाउँदा अर्का ओपनर रोशन अरुनले ११ रन जोडे । नेपालका लागि कप्तान वीपिन शर्माले चार विकेट लिए भने सचिन भट्टले तीन विकेट फारे । त्यसैगरी शुभम खनाल र अभय यादवले समान एक/एक विकेट लिए । यो जितसँगै नेपालले दुई अंक बटुलेको छ । अब नेपालले

आफ्नो दोस्रो खेल यही असार १० गते जापानसँग खेल्ने छ । एसियाली क्रिकेट परिषद् (एसिसी) को वार्षिक कार्यातालिका अनुसार सञ्चालन भएको उक्त प्रतियोगितामा विभिन्न १० टोलीको सहभागिता छ । प्रतियोगितामा नेपाल समूह 'ए' मा छ । नेपालको समूहमा सिंगापुर, इण्डोनेसिया, भूटान र जापान छन् । त्यस्तै समूह 'बी' मा आयोजक मलेसियासहित हङकङ, माल्दिभ्स, थाइल्याण्ड र म्यानमार छन् ।

बेनीको खेलमैदानलाई फराकिलो पारेर 'प्यारापिट' निर्माण

म्याग्दी- जिल्ला सदरमुकाम बेनीस्थित खेलमैदानलाई फराकिलो पारेर 'प्यारापिट' बनाउन थालिएको छ । खेलमैदानको दायर्तार्फ रहेको कालीगण्डकी नदीको किनारबाट पर्खाल उठाएर फराकिलो पारिएको खेलमैदानको सतहभन्दा माथि दर्शक बसेर खेल अवलोकन गर्ने प्यारापिट बनाउन लागिएको हो । चार तहको २० मिटर लामो प्यारापिट बनाउन १९ लाख ९३ हजार रूपैयाँमा ठेक्का सम्झौता गरेको कस्तुरी कन्स्ट्रक्सनले ढलानको काम थालेको बेनी नगरपालिका-७ का वडाध्यक्ष रमेश श्रेष्ठले बताए । कालीगण्डकी नदीतर्फ खेलमैदान विस्तार गर्न यसअघि उठाइएको पिल्लरमाथि प्यारापिट बनाउन चालु आवमा नगरपालिकाले २५ लाख रूपैयाँ र संघीय सरकारले २० लाख रूपैयाँ बजेट विनियोजन गरेको थियो । संघीय सरकारको योजनामार्फत थप करिब १५ मिटर प्यारापिट बनाउन उपभोक्ता समितिले सम्झौता गरेका छन् । चालु आर्थिक वर्षमा दुईवटा शीर्षकका आयोजनामार्फत करिब ३५ मिटर प्यारापिट तयार पार्ने लक्ष्यका साथ काम भइरहेको छ । 'यसअघि ९७ मिटर भएको बेनी खुलामञ्चको खेलमैदानको लम्बाइ विस्तार गरेर १०० मिटर बनाएका छौ,'

वडाध्यक्ष श्रेष्ठले भने, '३८ मिटर चौडाइ भएको खेलमैदानलाई ४५ मिटर चाक्लो बनाउन म्याग्दी नदीको किनारमा पर्खाल उठाएर प्यारापिट बनाइसकिएको छ ।' एघार/एघार जना फुटबल खेलाउन् मिल्ने बनाउन गत वर्ष बेनी भगवती मन्दिरको पर्खाललाई तीन मिटर पछि सारेर खेलमैदानको लम्बाइ १०० मिटर बनाइएको थियो । खेलमैदानको क्षेत्रफल विस्तार गर्न बेनी नगरपालिकाले गत आर्थिक वर्षमा ५० लाख रूपैयाँ विनियोजन गरेको थियो । उक्त बजेटबाट खेलमैदानमुनि कालीगण्डकी र म्याग्दी नदीको दोभानमा

दुई कोठे मलामी घर र मन्दिर परिसरको पर्खाल सारिएको वडाध्यक्ष श्रेष्ठले बताए । मलामी घरको माथिल्लो भागमा संघीय खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन आयोजना म्याग्दीमार्फत ११ वटा सार्वजनिक शौचालय निर्माण गरेको छ । 'बेनी मिन रंगशाला' म्याग्दी जिल्लाको प्राथमिकता प्राप्त र बेनी नगरपालिकाको गौरवको आयोजना हो । यसअघि म्याग्दी नदीको किनारतर्फ १०५ मिटर लामो र पाँच मिटर अग्लो पर्खाल बनाएर त्यसमाथि करिब १०० मिटर लामो प्यारापिट बनाइएको थियो । दर्शक बसेर खेल अवलोकन गर्ने

प्यारापिटको बाहिरी भागमा बल बाहिर जान नदिन र अग्लो तारजाली लगाइएको छ । कालीगण्डकी र म्याग्दी नदीको दोभानमा रहेको मैदानलाई विस्तार गर्न र प्यारापिट बनाउन वि.सं. २०७४ मा नौ करोड रूपैयाँ लागत अनुमान गरिएको विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन (डिपिआर) तयार पारिएको थियो । फुटबल, क्रिकेट र एथलेटिक्स खेलको अभ्यास गर्ने र प्रतियोगिता सञ्चालन गर्ने एकमात्र मैदान खुलामञ्च हो । जिल्लास्तरीय मेला, महोत्सव, सभा, समारोह, सांस्कृतिक कार्यक्रम र सम्मेलन यही हुने गर्छ । हाल नौ/नौ जनाको फुटबल खेलाइने खेलमैदान विस्तार गरेपछि ११/११ जनाको समूह खेलाउन सकिन्छ । हाल फुटबल खेल्दा खेलाडीले फालेको बल खोलामा पुगेर हेरान हुन्छ । वि.सं. २०५१ मा तत्कालीन सांसद निल पुनले सांसद विकास कोषबाट एक लाख रूपैयाँ बजेट विनियोजन गरेर खुलामञ्चलाई व्यवस्थित बनाउन सुरु गरिएको थियो । आर्थिक वर्ष २०७७/७८ र आव २०७८/७९ मा बजेटबिहीन हुँदा अलपत्र बनेको बेनी खेलमैदान योजनालाई पूर्णता दिन यसअघिका दुई आर्थिक वर्षमा बेनी नगरपालिकाले ५०/५० लाख रूपैयाँ बजेट व्यवस्थापन गरेको थियो । रासस

मुड्को कोसा टिप्दै किसान

सुनसरीको इनरुवा नगरपालिका-३ मा मुड्को कोसा टिप्दै किसान ।

तस्विर: नवीन गड्तौला/रासस

सरकार र एचसिसिएन नेपालबीच सहकार्यमा जोड

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- नेपाल उद्योग वाणिज्य महासंघका अध्यक्ष चन्द्रप्रसाद ढकालले नेपालको आर्थिक कूटनीति प्रभावकारी, समन्वयात्मक र रणनीतिक बनाउन सरकार र अनररी कन्सुलर कर्प्स नेपाल (एचसिसिएन) बीच बलियो सहकार्यको आवश्यकता रहेको बताएका छन् ।

परराष्ट्र मन्त्रालयअन्तर्गतको आर्थिक कूटनीति विभाग र एचसिसिएनको संयुक्त आयोजनामा चन्द्रागिरिमा भएको 'नेपालको निर्यात व्यापार: अवस्था, चुनौती र सम्भावना' विषयक अन्तरक्रियात्मक कार्यशालामा बोल्दै उनले सो कुरा बताएका हुन् । अध्यक्ष ढकालले नेपालले आफ्नो आर्थिक कूटनीतिलाई बढाउँदै विकास र समृद्धिमा फड्को मार्न विश्वका महत्वपूर्ण ६४ देशका अवैतनिक वाणिज्यदूतहरूको उचित उपयोग गर्नुपर्ने उल्लेख गरे ।

'सरकार र एचसिसिएन नेपालबीच विश्वास र साझेदारीको सहकार्य आवश्यक रहेको छ । राज्यले अनररी कन्सुलर कर्प्सलाई अवैतनिक र औपचारिक दूतको रूपमामात्र होइन आर्थिक कूटनीतिज्ञको रूपमा व्यवहार र उपयोग गर्नुपर्छ,' उनले भने । ढकालका अनुसार वाणिज्यदूतहरू व्यापार, पर्यटन,

लगानी र आर्थिक सहकार्यमा पहिल्यै सक्रिय रहेका छन् । उनीहरूले सरकारको खर्चिवना आफ्नै स्रोत, समय र सञ्जाल प्रयोग गरेर नेपाललाई विदेशमा प्रवर्द्धन गरिरहेका उनको दावी छ । उनले वाणिज्यदूतहरूलाई नेपाल र विश्व अर्थतन्त्रबीचको पुलको रूपमा उपयोग गर्न सकिने उल्लेख गरे ।

कर्पोरेट

बिवाइडी डल्फिनको २०२५ संस्करण सार्वजनिक

काठमाडौं (प्रस)- बिवाइडी डल्फिनको बहुप्रतिष्ठित २०२५ संस्करण नेपालमा सार्वजनिक भएको छ । बिवाइडी अटो इण्डस्ट्री कम्पनीको नेपालका लागि आधिकारिक वितरक साइमेक्स इंक प्रालिले आइतबार एक समारोहबीच उक्त संस्करण सार्वजनिक गरेको हो । नेपालको इलेक्ट्रिक हचाचव्याकको स्तरलाई नयाँ परिभाषा दिँदै बिवाइडी डल्फिनको २०२५ संस्करण सार्वजनिक गरिएको कम्पनीले जनाएको छ । 'अधिल्लो संस्करणको सफलतामा आधारित यस अपग्रेड गरिएको बिवाइडी डल्फिन २०२५ मा थुप्रै उन्नत विशेषताहरू समावेश गरिएका छन्,' कम्पनीद्वारा जारी विज्ञप्तिमा भनिएको छ, 'सबैभन्दा प्रमुख रूपमा यसमा इभी उद्योगमै पहिलोपटक लिथियम आइरन फस्फेट (एलएफपी) लो भोल्टेज ब्याट्री (एलभिबी) प्रयोग गरिएको छ, जसले परम्परागत लिड-एसिड ब्याट्रीलाई विस्थापित गरेको छ ।' यो ब्याट्री पारम्परिक ब्याट्रीभन्दा छ गुणा हलुका, पाँच गुणा कम 'सेल्फ डिस्चार्ज' हुने विशेषतायुक्त रहेको कम्पनीको दावी छ । यसको आयु १५ वर्षसम्म हुन सक्ने बताइएको छ । 'यसले लो-भोल्टेज इनर्जी स्टोरेज र विश्वसनीयतामा नयाँ विश्वस्तरीय मापदण्ड

निर्धारण गरेको छ । एलएफपी लो भोल्टेज ब्याट्रीमा आठ वर्ष वा एक लाख ५० हजार रूपैयाँ किलोमिटरको वारेन्टी उपलब्ध हुने छ,' कम्पनीको भनाइ छ ।

२०२५ संस्करणमा नेपालका विविध भू-परिस्थितिमा प्रदर्शन सुधार गर्न स्पোর্ट ह्याण्डलिंगका लागि टचुन गरिएको सस्पेन्सन, रातको समयमा अफ राप्पो दृश्यता दिने प्रभावशाली एलइडी हेडलाइट्स, उन्नत कूलिङ र हिटिङ कार्यक्षमतासहितको सुधारिएको एसी सिस्टम, मोबाइल फोन एनएफसी कि, ब्ल्यूटूथ कि र प्यासेन्जर डोर स्विचजस्ता नयाँ सुविधाहरू थप गरिएको कम्पनीले जनाएको छ ।

'बिवाइडी डल्फिन २०२५ केवल फिचर अपग्रेडमैत्र होइन- यो नेपालका लागि हरित भविष्यतर्फको हाम्रो यात्राको निरन्तरता हो,' साइमेक्स इंककी प्रबन्ध निर्देशक यमुना श्रेष्ठले भनिन् । सोही कार्यक्रममा साइमेक्स इंकका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत साहिल श्रेष्ठले बिवाइडी डल्फिन एउटा गाडीमात्र नभई इलेक्ट्रिक जीवनशैलीको वाहक भएको बताए । 'हरेक नयाँ संस्करणमार्फत हामी स्वदेशी उर्जाको प्रयोग, शुन्य उत्सर्जन र सुरुदेखि सेवापश्चात्सम्म उत्कृष्ट ग्राहक अनुभव प्रदान गर्ने वातावरण बनाइरहेका छौं,' उनले भने ।

नागरिक लगानी कोषले हिमालयन बैंकको सेयर प्रत्याभूति गर्ने

काठमाडौं (प्रस)- नागरिक लगानी कोष र हिमालयन बैंक लिमिटेडबीच सेयर निष्कासनमा प्रत्याभूति गर्नेसम्बन्धी सम्झौता भएको छ । आइतबार भएको सम्झौताअनुसार कोषले हिमालयन बैंकको थप सार्वजनिक निष्कासन (एफपिओ) को प्रत्याभूति गर्ने भएको छ । उक्त सम्झौतामा कोषका कार्यकारी निर्देशक पर्वतकुमार कार्की र बैंकका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत अशोक शम्सेर राणाले हस्ताक्षर गरेका छन् ।

सम्झौतासँगै बैंकले जारी गर्ने ९२ लाख ५० हजार ४६९ किता एफपिओ सेयरको प्रत्याभूति गरिने कोषले जानकारी दिएको छ । सम्झौताको अवधि आगामी तीन महिनासम्म कायम रहने पनि जानकारी दिइएको छ ।

मञ्जुश्रीको 'इन्स्टा फण्ड ट्रान्सफर' सेवा

काठमाडौं (प्रस)- मञ्जुश्री फाइनेन्स लिमिटेडले 'इन्स्टा फण्ड ट्रान्सफर' मार्फत नि:शुल्क अन्तरबैंक रकमान्तरको

सुविधा ल्याएको छ । यो सुविधा मञ्जुश्रीको मोबाइल बैंकिङ एपको मञ्जुश्री स्मार्टअन्तर्गत इन्स्टा फण्ड ट्रान्सफर भुक्तानी विकल्पबाट, एनपिएसमा आबद्ध बैंक तथा वित्तीय संस्थामा रहेको खातामा रकम रकमान्तर गर्न सक्ने कम्पनीले जानकारी दिएको छ । 'ग्राहक वर्गको डिजिटल अनुभवलाई अझै उत्कृष्ट र सहज बनाउने उद्देश्यले सो सेवालाई मञ्जुश्रीले आफ्नो एपमार्फत ग्राहकको माफ्नै ल्याएको छ,' कम्पनीद्वारा जारी विज्ञप्तिमा उल्लेख छ ।

महालक्ष्मीको मोबाइल बैंकिङमार्फत रेमिट्यान्स सीधै खातामा

काठमाडौं (प्रस)- महालक्ष्मी विकास बैंकले मोबाइल बैंकिङ एप 'महालक्ष्मी स्मार्ट साथी' मार्फत अन्तराष्ट्रिय रेमिट्यान्स सीधै खातामा प्राप्त गर्न सकिने सुविधाको सुरुआत गरेको छ । यस सेवाअन्तर्गत नेपालबाहिरबाट पैसा पठाउने व्यक्तिको विवरण, रेमिट्यान्स एजेन्ट र मनी ट्रान्सफर कन्ट्रोल नम्बर बैंकको मोबाइल बैंकिङ एपमा प्रविष्ट गरेर आफ्नो खातामा सीधै रकम प्राप्त गर्न सकिने बैंकले जानकारी दिएको छ । बैंकले १०० भन्दा बढी अन्तर्राष्ट्रिय रेमिट्यान्स कम्पनीहरूबाट पठाइएको रकम सजिलै प्राप्त गर्न सकिने जनाएको छ ।

सांग्रिला बैंकद्वारा 'अक्सिजन कन्सेन्ट्रेटर' हस्तान्तरण

काठमाडौं (प्रस)- सांग्रिला डेभलपमेन्ट बैंक लिमिटेडले

मुस्ताङको घरफभोङ गाउँपालिका-३ स्याङ गाउँमा रहेको स्याङ आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्रलाई स्वास्थ्य सामग्री 'अक्सिजन कन्सेन्ट्रेटर' हस्तान्तरण गरेको छ । बैंकको जोमसोम शाखाका प्रबन्धक टासी थकालीले एक समारोहबीच स्याङ आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्रकी अनमी आशमाया परियार तथा वडा सदस्य वीरप्रसाद थकालीलागायतलाई अक्सिजन कन्सेन्ट्रेटर हस्तान्तरण गरेका हुन् । उक्त अवसरमा शाखा प्रबन्धक थकालीले बैंकले प्रत्येक वर्ष विभिन्न संघसंस्था र विद्यालयहरूमा स्वास्थ्य तथा शैक्षिक सामग्री तथा छात्रवृत्ति उपलब्ध गराउँदै आएको बताए । यो क्रमलाई आगामी दिनमा पनि जारी राख्ने उनले बताए ।

स्याङ आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्रकी अनमी परियारले अक्सिजन कन्सेन्ट्रेटरले विशेषगरी दम र निमोनियाका विरामीको उपचारमा सहयोग पुग्ने बताइन् । उनले स्वास्थ्य संस्थाका लागि अति आवश्यक रहेको अक्सिजन कन्सेन्ट्रेटर उपलब्ध गराएकोमा बैंकलाई धन्यवाद दिइन् । घरफभोङ गाउँपालिका-३ का सदस्य थकालीले स्याङ आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्रको आवश्यकतालाई मध्यनजर गर्दै स्वास्थ्य सामग्री उपलब्ध गराएर नागरिकको स्वास्थ्य उपचारमा सांग्रिला डेभलपमेन्ट बैंकले ठूलो योगदान गरेको बताए ।